

Rok 1942

Vládny komisár chcel dať do poriadku nedostatky a závady uvedené v revíznej správe bývalým Krajiniským úradom z roku 1938 ako aj riešiť nespokojnosť zamestnancov. Zostavil Štatút o služobných a platových pomeroch zamestnancov obce Hlohovec, s ktorým napravil dlhoročné závady obecného zamestnanectva. Štatút bol vydaný dňa 23. januára 1942 s platnosťou od 1. januára 1942. Župný úrad v Nitre tento štatút schválil 23. februára 1942 a výmerom č. 1826/I./1942 zo dňa 2. februára 1942 nastala zmena vládneho komisára a poradného zboru. Za vládneho komisára bol zvolený Jozef Tittel, obchodník s drevom. Do poradného zboru boli menovaní: Ferdinand Šiška – roľník, Rudolf Spál – roľník, Štefan Pogáč – žel. úradník, Štefan Kubranský – roľník, Dr. Emil Polakovič – advokát, Jozef Váry – dirigent R.V.P., Emil Strnisko – robotník, Alojz Černay – obchodník a Jozef Kmeť – riaditeľ gymnázia. Funkciu zaujali 12. februára 1942. Vládny komisár Augustín Čúzy odovzdal svoj úrad po dvojročnom účinkovaní dňa 12. februára 1942.

Následkom dlhotrvajúcej vojny napriek ustáleným cenám existoval tzv. „čierny obchod“, ktorého ceny boli veľmi vysoké.

Okresným úradom ustálené tržné ceny zeleniny a ovocia boli nasledovné:

- cibuľa	1 kg	3,50 Ks
- zeler	1 kus	1,20 Ks
- cesnak	1 kg	7 - 8 Ks
- kapusta	1 kg	1,20 Ks
- kaleráb	1 kus	1 Ks
- karfiol	1 kg	3 - 6 Ks
- kel	1 kus	1-1,50 Ks
- petržlen	1 zväzok	2,50 Ks
- špenát	1 kg	4 Ks
- červená repa	1 kg	2 Ks
- jablká I. trieda	1 kg	6 - 7 Ks
- jablká II. trieda	1 kg	3 - 5 Ks
- hrušky	1 kg	5 - 7 Ks

Potravinové články boli len na prídely lístkami. Prídely cukru na 1 osobu a na 1 mesiac bol 1 kg, v mesiaci november však len 750 gramov. Prídely múky bol na 1 osobu na 1 mesiac 2 kg múky na varenie a 3 kg múky chlebovej. Prídely uhlia bol nasledovný: na kuchyňu 3 q uhlia a 10 q dreva, na 1 izbu 10 q uhlia a 12 q dreva. Úradná cena pšenice za 1q – 180 Ks, raž – 160 Ks, jačmeň 130 – 140 Ks, kukurica – 160 Ks. Keďže úradný prídely nestačil, tajne sa predávali potravinové produkty za drahé peniaze. Napr. bravčová masť 180 Ks, múka na varenie – 20 Ks, chlebová múka – 15 Ks, kýmna hus 1 kg živej váhy 50 – 70 Ks, hrušky 12 – 14 Ks, chlieb 15 – 20 Ks, mak 1 kg – 24 Ks, mokré orechy 1 kus – 10 hal., maslo 1 kg 80 – 100 Ks, siaha dreva 800 Ks hrozno 1 kg – 12 Ks, 1 l mlieka – 2,50 – 3,50 Ks, 1 kg živej váhy svine – 50 Ks. Mzda robotníkov bola priemerne 60 – 100 Ks denne, slúžky zarábali mesačne 200 – 300 Ks. Textil bol veľmi drahý. Súkno bolo tkané z dreva. Bola veľká drahota, pocítili ju najviac úradníci. Hodnota peňazí klesala a hodnota tovaru stále stúpala. Obec dala svojim úradníkom a zamestnancom drahotný prídavok, ale tento nebol primeraný drahote. Podobne urobil aj štát, úradníctvo len živorilo.

Na bitúнку sa previedla oprava a prístavba kancelárie. Tieto práce stáli 27 133 Ks. Práce vykonávala firma Ing. Ladislava Tersztyánszkeho v Hlohovci.

Tento rok bolo zlikvidované letisko, bereseckí občania dostali naspäť svoje pozemky a bola im vyplatená istá úhrada.

Začala sa stavba cesty Hlohovec – Bojničky okolo cintorína, ktorá nahrádzala zosunutú hradskú na „Šomodí“.

V tomto roku bola založená jednotriedna evanjelická a ľudová škola. Bývalá štátna ľudová škola bola zmenená na II. rímsko-katolícku školu. Obec darovala štátu budovu štátnej meštianskej školy a byt riaditeľa tejto školy.

V židovských záležitostiach sa pokračovalo nasledovne: Židia boli povinní odovzdať Hlinkovej garde kožušiny a ich výrobky. Nemohli sa sťahovať bez predbežného povolenia alebo príkazu Ministerstva vnútra. Každý žid bol označený žltou hviezdou o priemere 10 cm. Označené boli aj ich byty. Boli zaistené židovské hnutelnosti a bol zákaz ich kupovať. Židia zo svojich vkladov na vydržiavanie svojich rodinných príslušníkov mohli vybrať týždenne 150 Ks. Mnohí židia boli vysťahovaní na neznáme miesta, ich hnutelnosti boli odpredané na verejnej dražbe. Viacerí židia aby sa vyhli vysťahovaniu, vstúpili do evanjelickej cirkvi, iní utiekli do cudziny.

Dňa 10. - 11. apríla 1942 sa konali odvody, z I. triedy bolo odvedených 17 a z II. triedy 55 mladíkov.

Rok 1943

Všetky udalosti odohrávajúce sa v r. 1943 treba chápať v kontexte s dlhotrvajúcou vojnou, ktorá ešte stále zúrila na všetkých frontoch. Zlú situáciu bolo možno pozorovať na poli hospodárskom, kde sa rapídne pociťovalo stúpanie cien.

V júli r. 1940 sa zosunula hradská: Hlohovec – Bojničky za vrchom „Urbanok“ a tým bola zastavená premávka na tomto úseku. Dočasná cesta, ktorú si obyvateľstvo urobilo vedľa starej nevyhovovala, hrozilo stálym zosunom. Oprava tejto cesty bola pre stále zosuny pôdy nemožná, z toho dôvodu župný úrad nariadil stavbu novej cesty pri Kalvárii, ktorá v oblúku 4 km má naviazať na starú hradsú na Bojničky.

Mesto prišlo i k ďalším prácam, v jeseni sa začala robiť úprava chodníka na Pribinovej ulici. Betónový chodník si vyžiadal náklady vo výške 130 000 Ks. Prišlo sa i k úprave Školskej ulice, kde sa náklad odhadoval asi na 40 000 Ks. Začiatkom augusta sa prišlo k rozšíreniu staničnej budovy. Kcom roka budova bola už pod strechou. Práce sa viedli v kompetencii Ministerstva dopravy.

Pri továrni „Slovenské alkaloidy“ sa previedla stavba kanálu za 90 000 Ks.

Športový klub Hlohovec dostal na futbalový štadión 18 000 Ks. Chudobincovej základni bola vrátená pôžička 95 215,50 Ks. Bolo skončené výškopisné zameriavanie obce pre účely regulácie plánu. Vyhodnotenie regulačného plánu bolo zadané Ing. Pavlovi Andričkovi z Bratislavy za 28 000 Ks. Tým sa naplnila potreba regulačného plánu, ktorá mala zabrániť bezplánovitému stavaniu obytných domov.

Dňa 4. apríla za účasti biskupa Osuského sa konala posviacka organu v evanjelickej kostole za účasti príslušníkov cirkevnej obce.

Dňa 5. júna začala svoju činnosť Slovenská alkaloická továrneň. Otvorenia tejto továrne sa zúčastnil i minister vnútra Šaňo Mach a veľa iných hostí.

V prvej polovici júna rieka Váh následkom veľkých dažďov vystúpila z koryta. Polia a lúky nachádzajúce sa na pravom brehu rieky boli zničené a voda zaplavila územie až po väznicu Leopoldov. Voda spôsobila veľké škody i v pivniciach niekoľkých domov, ktoré sa nachádzali pozdĺž rieky. Rozvodnenie rieky si nevyžiadalo žiadne ľudské obete.

Obec Hlohovec si podľa vzoru iných miest zriadila miestny rozhlas. Ampliony boli umiestnené v niektorých uliciach a na námestí. Týmto rozhlasom boli podávané miestne správy a každodenne i správy slovenskej tlačovej kancelárie z Bratislavy. Miestny rozhlas upovedomoval obyvateľov aj o príchode nepriateľských lietadiel, upovedomovacím znamením bol výstražný signál.

Vypuknutím druhej svetovej vojny bolo ohrozené územie, ktorým prelietali nepriateľské letecké zväzy, aby bombardovali dôležité vojenské objekty, napr. železničné trate a pod. Nad územím často prelietali cudzie lietadlá, obyvatelia boli vyrozumení poplachom. K zhodeniu bômb neprišlo. Jedinou starosťou CPO bolo dozeranie, či sa v domoch nachádza voda a dostatok piesku, ktoré sa mali použiť v prípade požiaru vzniknutého bombardovaním.

Ako každoročne, tak i v r. 1943 sa konali slávnosti v deň štátneho sviatku za účasti všetkých vrstiev obyvateľstva a korporácií. Koncom augusta sa konali dožinkové slávnosti na námestí, odkiaľ sa po hlavnom predslove alegorický sprievod odobral do záhrady grófa Erdödyho, kde bola

poobede ľudová veselica.

V jeseni sa konala v našom mestečku politická škola HSLS za účasti poslanca Karla Körpera.

Ministerstvo školstva a národnej osvety už v minulom roku 1942 nariadilo zrušenie mestského gymnázia postupne zrušením niekoľkých tried. V tomto roku v zmysle uvedeného nariadenia boli zrušené ďalšie triedy. Týmto spôsobom sa spelo k pomalému ale istému zániku.

Rok 1944

Nastáva zmena vo vojenskej a politickej situácii. Vojenské šťastie, ktoré sprevádzalo nemeckú ríšu vymizlo a iniciatívu prevzalo velenie spojencov (Anglia, Amerika a Rusko). Bol zaznamenaný rýchly postup sovietskej armády z južných stepí Ruska smerom na západ. V marci ruské vojská dosiahli Karpaty. Dňa 6. júna 1944 sa začala na západe očakávaná invázia spojencov. Cieľom spojencov bolo poraziť Nemecko. V dôsledku toho sa zhadzovali parašutisti a partizáni na územie našej vlasti. Vyhľadávané bolo hlavne východné Slovensko a hornaté časti stredného Slovenska. Približovaním sa frontu i územie Slovenska sa stalo integrujúcou súčasťou vojnovodúcich štátov a preto nemohlo byť ušetrené ani leteckých náletov Anglo-američanov.

Tak ako v každej obci, tak i v Hlohovci bol tajne založený Národný výbor, ktorý v príhodnej dobe mal prevziať vnútornú správu mesta. Všetko sa dialo tajne. K náhlej zmene politickej situácie došlo až koncom augusta, kedy dňa 29. augusta v Banskej Bystrici bola znovuproklamaná Československá republika. Tým bol daný signál k odboju a nastalo rozdelenie tábora na dva tábory: jeden verný bratislavskej vláde prezidentovi Tisovi, druhý Benešovi, ktorý rozvíril i Hnutie za obnovenie Československej republiky. V rade týchto bojovali partizáni, parašutisti a mnohí iní, verní československej myšlienke.

Časť hlohoveckej posádky svoje miesto opustila a uberala sa smerom na stredné Slovensko. Zbrane a strelivo sa dostalo mnohým do rúk, hlavne chudobnejšej vrstve obyvateľstva. Po odchode armády zavládla neistota, aby nedošlo k výtržnostiam a rabovačkám. Preto sa organizovala z občanov pohotovostná hliadka, ktorá mala zasiahnuť v prípade nepokojov. V meste však k ničomu nedošlo.

Partizánske hnutie zachvátilo celé stredné Slovensko a jeho okolie. Naš kraj bol od mnohých výčinov ušetrený až na niektoré prípady, keď sa v okolí objavili partizáni a žiadali stravu od obyvateľov. K ničomu vážnejšiemu neprišlo.

Záverečná hodina bola stanovená v septembri a októbri na pol deviatu. Až neskôr bola predĺžená do 23 hod. Cestovanie vlakom bolo obmedzené a bolo možné cestovať len na povolenie miestneho nemeckého veliteľa. Vlaky nechodili na čas, meškali 2 – 3 hodiny. Príčinou meškania vlakov boli letecké nálety. Prekročením rieky Ipel' ruským vojskom v decembri sa zhoršila situácia tým, že bola vyhlásená dobrovoľná evakuácia úradov. Za útočisko bola určená Prievidza, Kremnica a ich okolie. Vyhláška o evakuácii spôsobila veľkú nervozitu a bezradnosť. V dôsledku tejto vyhlášky sa urobili niektoré opatrenia ohľadom nábytku a iných nútených vecí premiestnením na dediny alebo iné miesta. Blízkosť vojny sa dala pozorovať všade.

Obyvateľstvo Hlohovca počas celého roka bolo očitým svedkom častých náletov najmä v letných a jesenných mesiacoch. V mesiaci jún bola Bratislava a iné miesta bombardované, obyvateľstvo tohto mesta vyhľadávalo zdanlivo bezpečnejšie lokality, kde sa čiastočne evakovalo. Hlohovec tiež poskytol prístrešie niekoľkým rodinám. Lietadlá pri preletoch nad mestom sa odbremeňovali a zhadzovali bomby alebo benzínové prázdne nádrže, ako sa to stalo aj pri Trakoviciach, Jalšovom a vrchu Soroš. Najnebezpečnejším dňom pre Hlohovec bol 20. november 1944, kedy pri spiatočnom prelete zo severu anglo-americké lietadlá zhodili niekoľko bômb (počtom asi 16) do obce sv. Peter, ležiaci pri železničnom moste. Pravdepodobne boli namierené na železničný most. Nikto neutrpel ťažké zranenie a nálet si nevyžiadal žiadne obete. Boli poškodené domy a stodoly a v ten istý deň, v tom istom čase padli 4 bomby i neďaleko železničnej stanice Leopoldov. Cieľom mala byť železničná trať alebo továreň na glycerín.

Dňa 19. novembra 1944 strely zasiahli na hlohoveckej stanici staničnú budovu, jedna strela

zasiahla i kyslíkovú nádrž uskladnenú v skladisku. V súvislosti s náletom stíhačiek boli postihnuté i niektoré obytné domy. Za obeť padli 4 nemeckí vojaci, ktorí boli pochovaní na miestnom cintoríne.

Dňa 6. decembra 1944 boli nemeckou stíhačkou zostrelené pri Bučanoch dva bombardovacie stroje. Z horiaceho lietadla vyskočili letci, niekoľkí sa zachránili. Horiace kolesá bolo krásne vidieť aj z Hlohovca.

Dňa 4. mája 1944 bol zrušený úrad hlavného komisára obce, ktorý zastupoval Jozef Tittel. Starosta obce vymenoval Štefana Pogáča. Zriadený bol aj obecný výbor, ktorý pozostával zo 6 riadnych a 6 náhradných členov. Za riadnych členov boli vymenovaní okrem starostu: Ferdinand Šiška podstarosta, Jozef Tittel, Jozef Váry, Alojz Černay, Emil Strnisko. Náhradnými členmi výboru boli: Štefan Janíček, Ján Masaryk, Jozef Stollár, Ján Kuruc a Anton Siebenstich. Vymenovaní členovia zložili predpísanú prísahu do rúk hlavného radcu, okresného náčelníka Vojtecha Kabáta.

V r. 1944 boli prevedené nasledovné práce:

– stavba kanálu od továrne Slovenské alkaloidy po ulicu Pribinovu – náklady	56 258,50 Ks
– trotuár (chodník) na Sihotskej ulici	náklady 29 568,90 Ks
– dláždenie Školskej ulice	85 125,30 Ks
– trotuár (chodník) na Nádražie	224 439,50 Ks
– prestavba bytov obecných zamestnancov	5 746,60 Ks
– zriadenie obecnej zámočnickej dielne	4 788,60 Ks
– vyhotovenie obecných verejných krytov	101 237,70 Ks
– prístavba na bitútku	35 271,10 Ks

Dňa 12. októbra 1944 boli projektované chodníky v nasledovných uliciach: Železničiarska, Hurbanova, Bernoláková, Hlinková, Kovarská, Štúrova a Rázusova. Stavebný náklad mala činiť 416 875 Ks. Stavbu chodníkov zabezpečovala firma „arch. Otto Kapalla v Nitre“.

Rok 1945

Vojna bola prenesená na územie Slovenska. Štyrmi prúdmi išla hrdinská Červená armáda dopredu a hnala pred sebou ustupujúcu nemeckú fašistickú armádu. Ľud všade vítal vojakov Červenej armády.

Náš ľud vďačne hľadel na svojich ruských bratov, prinášajúcich mu slobodu. V januári bol urobený pokus zmobilizovať mužov do zbrane. Vyvesené boli mobilizačné vyhlášky, aby Slováci narukovali a nastúpili do zbrane a so zbraňou bojovali proti ruskej armáde a proti partizánom. Veľmi málo občanov vyhovel tejto výzve. Mnohí muži, podliehajúci tejto vyhláške nenarukovali, ale skrývali sa po domoch, po horách a lesoch. Gestapo spolu s vernými gardistami hľadali mužov a občanov protifašisticky a protinemecky zmýšľajúcich. Nemeckí vojaci a SS-áci sa ubytovali v súkromných domoch a spolu s gardistami chytali a odvážali profašisticky zmýšľajúcich občanov do Nitry, Ilavy, odkiaľ ich odviekli do Nemecka do koncentračných táborov, iných do Leopoldova a niektorí po vyšetrení boli pustení na slobodu. Niektorí zahynuli už pri vyšetrovaní v Nitre, iní, ktorí boli odvečení do koncentračných táborov zahynuli v Nemecku a to buď od hladu, alebo od nákazlivých chorôb.

Nad Hlohovcom lietali americké a anglické lietadlá, potom sovietske vo väčších a menších skupinách. Na Hlohovec bolo niekoľko menších náletov. Pri takomto bombardovaní sa poškodilo viac budov, verejných i súkromných. Poškodený bol aj katolícky farský kostol ako aj evanjelický kostol. Pri bombardovaní bolo zabitých viac nemeckých vojakov. Zabitý bol aj obecný strážnik J. Spál. Behom bombardovania vzniklo niekoľko menších požiarov, ktoré nenarobili veľké škody. Od Nitry sa valili prúdy ustupujúcich nemeckých vojakov, transporty odvážajúce nemeckých zranených vojakov. Ešte aj pri tomto ústupe Nemci ničili všetko, čo sa dalo, vyhadzovali mosty do povetria, ničili prechody a snažili sa zabrániť víťaznému postupu vojakov Červenej armády, ktorá postupne oslobodzovala dediny a mestá.

Občania Hlohovca boli ostreľovaní paľbou mínometov a guľometov. Nemci opúšťali Hlohovec a prestupovali na pravý breh rieky Váh, kde sa ešte zakopávali a pripravovali obranné línie, aby sa ešte pokúsili zadržať postupujúcu Červenú armádu. Podmínovali železničný aj cestný

most a takto bolo prerušené spojenie medzi ľavým a pravým brehom Váhu. Tu iba na čas bola zastavená Červená armáda, lebo pionieri a technické oddelenie za pomoci miestnych občanov stavali rýchle nový provizórny most. Bolo to dňa 1. apríla, keď vojaci Červenej armády oslobodili Hlohovec. Do obce prišli vojaci 2. ukrajinského frontu pod vedením maršala Malinovského a náčelníka štábu gen. plukovníka Zacharova. Cez Hlohovec prechádzali delá všetkých kalibrov a známe mínomety „Kaťuše“, ktoré budili obdiv miestnych občanov. Pri oslobodení Hlohovca padlo 21 ruských vojakov, ktorí bojovali za oslobodenie Slovenska a položili životy práve v bojoch pri oslobodení Hlohovca. Pochovaní boli v Hlohovci a v okolí a neskôr boli odvezení do spoločného hrobu do Bratislavy, kde je veľký hrob všetkých padlých na západnom Slovensku.

Hneď po oslobodení Hlohovca boli vyplienené niektoré potravinárske obchody miestnym občianstvom. Ale Červená Armáda rýchlo urobila poriadok a zabránila tak ďalším krádežiam. V Hlohovci bola ubytovaná Červená armáda na Malinovského ulici (Pribinovej), zdržala sa tu dovtedy, kým sa nepostavil provizórny most. Stavba trvala niekoľko dní. Táto armáda bola vystriedaná inou, a tak tu bolo zriadené komando s rôznymi veliteľmi. Aby bola zachovaná pamiatka uvádzame mená tých veliteľov Červenej armády, ktorí boli v Hlohovci: Sú to napr. Simjagov, npor. Peškov, kpt. Gvardia Marunčák. Politickým veliteľom bol mjr. Stepanov.

Na zámku bola zriadená nemocnica pre vojakov Červenej armády, ktorí behom vojny utrpeli ujmu na zdraví a prechodne sa tu liečili. Spojenecké armády porazili Nemecko. Nemecko kapitulovalo a dňa 9. mája 1945 bolo vyhlásené ukončenie vojny. Tento deň bol vyhlásený za Deň víťazstva. Občania, ktorí boli väznení v koncentračných táborech v Nemecku sa vracali domov. Veľká časť z nich zahynula v Nemecku.

Československá vláda sa vracala na oslobodené územie, dočasne bola umiestnená v Košiciach, kde bol schválený aj Košický vládny program. V Hlohovci sa už na druhý deň po oslobodení ustanovil dočasný národný výbor, ktorý do tej doby tvajúce predstavenstvo obce pozbavil funkcií.

Dňa 26. apríla bol ustanovený 36 členný národný výbor, z ktorého bol určený užší národný výbor, ktorý mal týchto členov:

Ján Čergel, predseda MNV

Dr. Štefan Konečný, podpredseda

R. Konvička, podpredseda

Členovia: T. Ollé, J. Miller, L. Karel, M. Váry, P. Moravanský, R. Butor, J. Nežatický, J. Zelenay, J. Jurčo.

Tento Národný výbor utvoril 5 komisií, aby ľahšie zvládol organizačnú prácu.

Dňa 25. apríla 1945 sa konala v kine Úsmev verejná schôdza, na ktorej bola zostavená kandidačná listina národného výboru. Mala 27 členov z KSS a 7 členov DS.

Nakoľko železničné spojenie medzi Hlohovcom a Leopoldovom bolo prevádzkané prestupovaním, prišlo sa ku stavbe provizórneho mosta cez Váh. Tento most stavali dobrovoľnícke brigády, železniční zamestnanci a vojaci.

Po prechode frontu bolo vydané nariadenie SNR, ktorým sa všetky spolky rozpustili a miesto bývalých spolkov mládeže sa ustanovili nové a to SSM, potom ženské spolky SSŽ, obnovili sa MOMS. O štátnu osvetovú výchovu sa starajú OOR a MOR ustanovené zákonom č. 130/45. Boli poštátnené kiná. Kino Úsmev prešlo do rúk štátu.

Slávnosti:

V prvom roku po oslobodení ľud vďačne oslavoval národné a štátne sviatky usporiadané politickou organizáciou, NF a OOR. Veľkolepá bola oslava 1. mája, oslava I. výročia Slovenského národného povstania. Okrem týchto osláv boli oslavy sviatkov a výročí SSSR.

Stopy vojny sa pomaly začali zahladzovať. Bola uskutočnená oprava na verejných budovách, farskom kostole, evanjelickom kostole. Obec celkove venovala na túto opravu 164 820 Kčs.

Tento rok sa opravil aj cestný most.

Dňa 2. augusta 1945 bol slávnostne daný do prevádzky provizórny železničný most. Na slávnosti sa zúčastnil Ing. K. Fillo. Boli premenované ulice, pretože nevyhovovali ľudovodemokratickému režimu. Hlinkova ulica bola premenovaná na Stalinovu ulicu, Pribinova

bola premenovaná na Malinovského ulicu.

Koncom roka bola zriadená učňovská škola v Hlohovci, bola umiestnená v bývalej židovskej škole.

Došlo aj k poštátňeniu škôl, čím bolo školstvo zjednotené.

Rok 1946

Tento rok bol v znamení volieb a budovateľského dvojročného plánu. Do volebného boja nastúpili dve politické strany, KSS a DS, ku ktorým sa neskôr pridružila tretia politická strana „Strana práce“. Tesne pred voľbami vznikla „Strana slobody“.

Tieto strany viedli predvolebnú agitáciu, ktorá často odbočila od pravého politického boja. Voľby do Ústavného národného zhromaždenia boli dňa 26. mája 1946. Týmito voľbami začína nová epocha štátneho života oslobodenej republiky.

Za predsedu novej vlády bol prezidentom Dr. Benešom menovaný dňa 2. júla 1946 člen KSČ ako najsilnejšej strany Klement Gottwald. Dňa 8. júla predstúpila vláda Klementa Gottwalda pred UNS s „Dvojročným budovateľským programom“, ktorý bol rozvrhnutý na roky 1947 a 1948.

Podľa celonárodného budovateľského plánu musela každá obec zostaviť svoj dvojročný plán so zohľadnením miestnych pomerov obce, ktorý predložila na schválenie.

Plán Hlohovca obsahoval tieto najdôležitejšie stavby a práce:

1. Kanalizácia obce.
2. Dláždenie ulíc.
3. Stavba verejných záchodov.
4. Zariadenie vodovodu v meste.
5. Stavba márnice.
6. Stavba obecných kúpeľov.
7. Stavba obecného verejného bitúnku.
8. Stavba chudobinca.
9. Vybudovanie jarmočiska.
10. Stavba gymnázia.
11. Stavba obecného domu a úradu MNV.
12. Rozšírenie budovy ONV.
13. Výstavba hasičskej strážnice a skladiska.
14. Stavba obecného štrandového kúpeľa.

Plán bol starostlivo vypracovaný, ale k jeho uskutočneniu v tomto roku nedošlo, ani sa nezačalo so žiadnou z uvedených prác. Bolo nutné previesť aj opravy viacerých budov, ako aj úpravy ciest a terénu. Potrebná bola oprava vojnou poškodeného bitúnku, priečelia kina Úsmev, poľných a verejných ciest. V zmysle nariadenia SNR je treba vyrovnat' terén a zasypať protitankové prekážky na poliach. Tieto práce mali previesť dobrovoľníci a čiastočne boli aj uskutočnené.

Výsledok volieb do Národného zhromaždenia malo vplyv aj na prevedenie zmien v MNV.

Voľby mali tento výsledok:	v Hlohovci	v okrese
Demokratická strana	3279 hlasov	16 443 hlasov
Komunistická strana Slovenská	2044 hlasov	9 205 hlasov
Strana práce	126 hlasov	548 hlasov
Strana slobody	99 hlasov	637 hlasov
Čisté odovzdané lístky	53	187 hlasov

Podľa výsledkov týchto volieb bol ustanovený Miestny národný výbor v Hlohovci dňa 11. novembra a strany mali toto zastúpenie:

Demokratická strana	22 členov
Komunistická strana Slovenska	13 členov
Strana práce	1 člena.

Aby práca MNV bola uľahčená, bolo stanovených 8 komisií: finančná, bytová, stavebná, sociálno-zdravotná, preverovacia, kultúrna, zásobovacia a roľnícka.

V Hlohovci bola už dlhší čas akútna potreba sanitného vozu na prevážanie chorých do nemocnice. Miestna hasičská jednotka sa preto ujala plánu zabezpečenia sanitného vozu. Požiadala obec o subvenciu, usporiadala zbierku v Hlohovci a obciach okresu za pomoci miestnych hasičských jednotiek. Akcia bola úspešná a sanitný voz bol ešte v tomto roku zabezpečený.

Hoci ľudové sudy pokračovali v súdení previnilcov, často nekonali svoje povinnosti tak, ako im to národná česť kázala. Preto prišlo k výmene personálu, ktorý bol doplnený z radov odbojových zložiek.

Obec už dlhší čas pracovala na svojej úprave, snažila sa, aby sa nové stavby prevádzali presne podľa vopred vyznačeného plánu. Regulačný plán vypracoval Ing. Pavol Ondrik z Bratislavy, v tomto roku bol schválený štátnym plánovacím úradom a po pripomienkovaní verejnosťou ho schválil aj MNV.

V poslednom čase bol stále citeľnejší nedostatok bytov a vhodných miestností pre spolky a úrady. Stavba nových bytových jednotiek bola síce plánovaná, ale pre nedostatok stavebného materiálu sa plán nerealizoval. Iba ojedinele boli stavané rodinné domy.

K pripravovanému dvojročnému plánu bolo treba zaktivovať celý národ k užitočnej práci. MNV spolu s NB dali zistiť, ktoré osoby sa vyhýbajú práci. Pre týchto ľudí boli pripravované pracovné tábory a strediská, kde by sa naučili pracovať a takto sa stali užitočnými pre verejnosť a štát.

O kultúrne povznesenie občanov mimo škôl sa starali aj spolky. V tomto roku prebiehal kurz štátno-občianskej výchovy, prednášky akadémie, divadelné predstavenia a koncerty. Boli usporiadané národné a štátne oslavy z príležitosti štátnych sviatkov. Založené boli spolky filatelistov, SVOJPOV, Zväz brannosti Sokol, obnovená bola Matica slovenská. Rozšírila sa školská sieť na detské opatrovne. Každá štvrť mala svoju materskú škôlku.

V Hlohovci bola prevedená reslovakizácia všetkých občanov maďarskej národnosti.

Prišlo k premenovaniu niektorých ulíc. Premenované boli:

- Kovarska na ulicu Národného povstania,
- Jarmočná na ulicu 29. augusta,
- Školská na ulicu Janka Jesenského,
- Šišková na ulicu Podzámska.

Rok 1947

Následkom veľkého sucha bol tento rok oveľa horší ako predošlý. Žatva bola slabá, úroda nedosiahla ani 20 % normálnej úrody. Neúrodu využívali šmelinári, ľudia, ktorí chceli ľahko žiť a veľa zarábať a takto zbohatnúť. Obchodovali s múkou, cukrom, textilom a inými článkami, ktorých bolo nedostatok.

Zaviedol sa lístkový systém na textílie a to na body. Občania nastupovali do dlhých radov zvlášť pred filiálkou „Baťa“ často už od 4. hod. ráno, aby nakupovali tovar na body. V tomto roku sa znížil prídel potravín, zvlášť chlebovín. Bieda, ktorá hrozila národu bola zažehnaná tým, že spriatelnený SSSR sa zaviazal zmluvou s ČSR o dodávku obilia a krmovín zo SSSR k nám a my sme poskytli zasa priemyselne výrobky. Sociálne pomery sa vyvíjali podľa hospodárskych pomerov. Rozsudok vynesený nad bývalým prezidentom Dr. Jozefom Tisom, ktorý bol odsúdený tak, ako aj iní ministri bývalého slovenského štátu mal ozvenu u niektorých prívržencoch bývalého režimu ako aj u ľudí, ktorí ešte stále nechceli veriť v jestvovanie ČSR. Títo ľudia chceli naštrbiť ukladujúce sa pomery u nás, rozhadzovali a rozširovali letáky ako aj nepravdivú propagandu, v dôsledku čoho sa prišlo k zatýkaniu. V Hlohovci chceli títo reakcionári situáciu využiť rozhadzovaním letákov počas cirkevných obradov na vzkriesenie, ale celá vec bola zavčasu odhalená a zlikvidovaná. Rozšírilo sa aj rozpredávanie obrazov Dr. Jozefa Tisu, ale aj táto vec bola zavčasu spozorovaná a vinníci boli uväznení. Títo ľudia chceli hatiť aj dvojročný plán, ktorý ale

pokračoval podľa vytýčeného cieľa.

Vytýčený dvojročný plán sa v Hlohovci neuskutočňoval v tomto roku, lebo stavby plánované v dvojročnom pláne sa neuskutočnili pre nedostatok materiálu. Bola schválená stavba moderného bitúnku, ktorý má byť postavený niže cestného mostu, ale stavba sa v tomto roku nezačala. Tiež bola schválená stavba okresného súdu, ktorá sa začne v dvojročnici ešte v r. 1948, táto má byť postavená na Malinovského ulici. Pozemok dá obec a povolí dolovanie štrku pri Váhu zdarma. Plánuje sa výstavba vodovodu v Hlohovci. K tomu účelu bola prevádzaná skúšobná vrtba prameňov v okolí Hlohovca, aby sa získal dostatok vody pre obec. Pokusnú vrtbu prevádzala Vodovodná spoločnosť z Bratislavy. Vypísaná bola súťaž na reguláciu ľavého brehu Váhu v priestore medzi železničným a cestným mostom. Práca sa zadala firme Inžesta, ktorá s reguláciou začala na jeseň. Regulačné práce majú byť dokončené v päťročnici. Nakoľko bol schválený regulačný plán, nové domy sa musia stavať už presne podľa regulačného plánu.

Prevedené boli prípravné práce na úpravu Štefánikovho námestia, ktoré malo byť upravené tak, aby sa stalo bezprašným a bolo zabezpečené parkovanie. Tiež boli prevedené väčšie opravy na verejných budovách a postavená nová ohrada na okresnom súde. Uskutočnila sa aj oprava budovy kina Úsmev. V tomto roku bolo Dobrovoľným hasičským zborom v Hlohovci zakúpené aj sanitné auto. Toto slúžilo k rozvážaniu ťažšie chorých do nemocnice a celého okresu. Obec uzavrela zmluvu so Slovenskou filmovou spoločnosťou o prenájme budovy kina Úsmev, a to za 5 % náhradu z hrubej tržby. Nakoľko obec bude potrebovať peniaze na vybudovanie kanalizácie, vodovodu a bitúnku, bolo schválené, že si požičia na tento účel od Hypotečnej a komunálnej banky 15 000 000 Kčs a na krytie náhradných prirážok od Roľníckej vzájomnej pokladnice 500 000 Kčs.

Činnosť v obci po stránke kultúrnej pokračovala plánovite a oproti minulému roku bola intenzívnejšia. Bola zriadená 6 členná knižničná rada, knižnica bola dopĺňaná vhodnými dielami vyhovujúcimi ľudovodemokratickému duchu. Boli usporiadané oslavy: 1. máj, výročie narodenín T. G. Masaryka, Deň víťazstva, narodeniny prezidenta Dr. E. Beneša, výročie Slovenského národného povstania, 28. október a akcia Pomáhajme navráteným Slovákom. Aby sa pre budúcnosť mohol zostaviť presný investičný plán v zmysle nariadenia vlády Klementa Gottwalda pre päťročný plán v celoštátnom rámci bol zostavený aj plán obce Hlohovec.

Do päťročného budovateľského plánu boli navrhnuté tieto väčšie stavby a investičné práce:

1. druhá etapa kanalizácie,
2. vybudovanie vodovodu,
3. stavba obecného bitúnku,
4. stavba obecnej márnice,
5. úprava ulíc a námestia,
6. stavba kultúrneho domu,
7. stavba verejných kúpeľov,
8. stavba obecného domu (radnice),
9. stavba obytných domov pre zamestnancov obce,
10. stavba sanatória.

Tieto stavby by previedla obec.

Nutné stavby, ktoré by previedol štát vlastným nákladom:

1. stavba budovy okresného súdu,
2. stavba štátneho gymnázia,
3. dokončenie regulácie Váhu,
4. previesť úpravu štátnych ciest prechádzajúcich Hlohovcom,
5. stavba štátnej detskej opatrovne,
6. budovu pre národnú školu,
7. budovu pre učňovskú školu,
8. budovu pre poštový úrad,
9. budovu pre pomocnú školu,
10. vydláždenie námestia,
11. vybudovanie nového mostu cez Váh,

12. vybudovanie dvoch väčších priemyselných podnikov,
13. vybudovanie asi 20 rodinných domov.

Rok 1948

Tento rok bol rokom politických a historických udalostí a zmien v celoštátnom merítku, ako aj významných jubilejných slávností.

Vo februári prišlo k politickým zmenám, keď politické strany (Národne socialistická, Ľudová a Demokratická strana) chceli presadiť svoju reakčnú politiku, vystúpili z vlády a takto chceli vyvolať vládnu krízu. Vtedy sa pracujúci ľud postavil za pokrokové strany (KSČ, KSS, Sociálno-demokratická) a ich predstaviteľov. Tieto strany utvorili vládu obrodeneho národného frontu, ktorá sa postavila proti reakcionárom. Pridali sa aj členovia strany Národnej obrody, ktorá vznikla z trosiek bývalej DS.

Po februárových udalostiach nastal útek reakčných predstaviteľov politických, vojenských, ktorí nesúhlasili s politikou pokrokových robotníckych strán a so spojenectvom s SSSR. Nastalo zatýkanie tých osôb, ktoré sa zapredali a začali vyvíjať protištátnu činnosť.

Dňa 30. mája boli prevedené voľby, v ktorých zvíťazila jednotná kandidátka Národného frontu.

Dňa 7. júna sa vzdal prezidentského úradu druhý prezident ČSR Dr. Eduard Beneš pre chorobu. Dňa 14. júna sa uskutočnili voľby nového prezidenta. Jediným kandidátom bol predseda vlády a predstaviteľ KSČ Klement Gottwald, ktorý bol jednohlasne zvolený za prezidenta republiky.

Novú vládu zostavil 15. júna poverený predseda Anton Zápotocký z členov politických strán obrodeneho národného frontu.

Znárodnenie a parcelácia niektorých veľkostatkov boli prevádzané v rýchlejšom tempe, čím bolo získaných viac štátnych statkov. Zostril sa boj proti reakcionárom a ľuďom, ktorí sa dali do služieb nepriateľov štátu.

V júni a júli bol usporiadaný XI. všesokolský slet (zjazd) za účasti domácich a zahraničných hostí. I tento slet chceli niektorí reakcionári zneužiť k demonštráciám, čo sa ale nepodarilo.

Došlo k zjednoteniu telovýchovy. V tomto roku sa uskutočnili celoštátné oslavy 600. výročia založenia Pražskej univerzity, 100 rokov Slovenského povstania a 30 rokov trvania ČSR.

Pracovalo sa so zvýšeným tempom vo všetkých odvetviach hospodárstva s cieľom úspešného ukončenia Dvojročného plánu.

V mesiaci september zomrel druhý prezident ČSR Dr. Eduard Beneš.

Koncom roka bol zostavený „Päťročný plán rozvoja“ týkajúci sa prestavby a výstavby Československého hospodárstva, zvýšenia životnej úrovne pracujúcich a vývoja ľudovej demokracie socializmu.

Hospodárske pomery v Hlohovci sa od začiatku roka ku koncu zlepšovali. Vzhľadom na slabú úrodu z minulého roka bolo badať v prvom polroku nedostatok chlebovín, takže aj zásobovanie s múkou viazlo. V prvom polroku sa zásobovanie čiastočne zlepšilo dodaním chlebovín zo SSSR. V druhom polroku sa situácia zlepšila. Bol prevedený plánovitý výkup obilia a čiastočne aj lepšia úroda.

Zásobovanie mäsom v tomto roku v Hlohovci viazlo. Bol zostavený plán výkupu dobytky, ktorý však chovatelia nedodržiavali. Prídelové dávky boli 10 dkg na osobu za týždeň. Zaručené dávky mali zamestnanci tovární a podnikov. Nepravidelný prídel mäsa pomáhal šmelinárom, ktorí od chovateľov kupovali mäso na čierno a na čierno ho predávali za 180 – 220 Kčs za 1 kg. To isté sa robilo s masťou. Úrady HKS nestačili týchto ľudí stíhať a trestať. Hospodári neplnili plány výkupu ani pri odovzdávaní mieka a zemiakov, v prvom polroku viazlo zásobovanie obuvou a textilom.

Celkové hospodárske pomery sa v druhej polovici roka v Hlohovci zlepšili, avšak nedosiahli úroveň vytýčenej v dvojročnom pláne.

Sociálne pomery sa oproti minulému roku zlepšili. Stravovanie cezpoľných učňov bolo

zabezpečené v učňovskom domove. Zriadený bol detský útulok. Pripravila sa akcia na odstránenie pouličnej žobroty sociálnymi zákonmi.

Februárové udalosti, ktoré mali celoštátny politický ráz sa odzrkadlili aj v Hlohovci. Nastala zmena v politickom živote, zostala jedna politická strana KSS, ktorá vyvíjala aktívnu činnosť. Do tejto strany sa zlúčila aj strana Sociálne demokratická. Strana Slobody nevyvíjala žiadnu činnosť. Po februárových udalostiach bola v Hlohovci verejná manifestácia pracujúceho ľudu, ktorá sa vyslovila za vládu Klementa Gottwalda a ľudovodemokratické zriadenie.

Ustanovené boli akčné výbory. Predsedom Okresného akčného výboru SNF bol Štefan Šipkovský. Predsedom Miestneho akčného výboru bol Ján Čergel.

Obnovený Národný front ustanovil podľa politického kľúča miesto dosiaľ existujúcich ONV a MNV nové inštitúcie, a to Dočasnú okresnú správnu komisiu, ktorej predsedom bol V. Sibila a Miestnu správnu komisiu, ktorej predsedom bol Pavol Moravanský.

Dňa 1. mája bola veľkolepá politická manifestácia k oslave Dňa práce. Bola to jedna z najväčších manifestácií za posledné roky, keď všetko občianstvo z celého okresu manifestovalo za budovateľské úsilie, za socializmus a vernosť vláde Národného frontu. Slávnostným rečníkom bol Dr. Rašla z Bratislavy.

Dňa 17. februára bol odovzdaný železničný most do prevádzky za prítomnosti poverníka dopravy Kazimíra Bezeka, ktorý mal pri odovzdávaní prejav.

V tomto roku bol usporiadaný celý rad osláv príležitostných, štátnych a národných, na ktorých sa zúčastnili aj poprední politickí činitelia. Všetky oslavy vyzneli v duchu štátnosti, vernosti vláde a ľudovodemokratickej ČSR a priateľstva so SSSR.

V tomto roku sa začalo s prácami väčšieho rozsahu, alebo sa pokračovalo v započatých prácach.

Prebiehala regulácia ľavého brehu Váhu medzi oboma mostami, ďalšími projektami bola kanalizácia Hlohovca, úprava Štefánikovho námestia, parkovanie okolo farského kostola, stavba továrne Sbor, stavby a pristavby v Lučobných závodoch, stavby obytných domov. Na niektorých uvedených prácach sa podieľali dobrovoľní brigádnic.

Aby v spolkoch, organizáciách a strane boli odstránení ľudia, ktorí ešte majú reakčný postoj voči štátu, bolo potrebné previesť očistu verejného života. Preverovanie bolo prevedené v KSS. V ostatných spolkoch preverovanie previedol MAVNF.

Znárodňovanie bolo zrealizované v podnikoch, stavebníctve, v peňažných ústavoch.

Aby sa predišlo výkyvom, ktoré boli v oblasti zásobovania v minulosti, prišlo sa k plánovanému hospodárstvu. Bol rozpísaný kontingent, osový plán, chov zvierat.

Rok 1949

Do roku 1948 písal do pamätnej knihy obce Hlohovec zamestnanec ONV v Hlohovci súdr. Kolár z odboru sociálneho zabezpečenia. Ďalšie roky mal zapisovať osvetový inšpektor Ladislav Štefanko, ktorý doplnil dobu rokov 1943 a 1944. Po skončení zapisovania kronikárom s. Kolárom, t.j. od r. 1948 do r. 1960 nezapisoval do kroniky nikto, lebo nebolo možné nájsť vhodnú pracovnú silu, ktorá by sa na túto funkciu podujala. Až v r. 1959 z iniciatívy vedenia Vlastivedného krúžku pri Okresnom dome osvetu v Hlohovci bol navrhnutý za kronikára člen Vlastivedného krúžku Spál Ferdinand, účtovník Jednotného roľníckeho družstva v Kľačanoch, ktorého schválila rada Miestneho národného výboru v Hlohovci na svojom zasadnutí v decembri 1959. Menovaný kronikár bol v januári 1960 vyrozumiený o tejto skutočnosti a vyhládaval spoľahlivé pramene, z ktorých významné udalosti r. 1949 – 1960 zapísal do pamätnej knihy. Čerpal z informácií, ktoré získal na Miestnom národnom výbore v Hlohovci, kde sa zo zápisníc spísaných na zasadaniach dozvedel, aké záležitosti boli prejednávané v minulých rokoch. Navštevoval závody, podniky, rôznych verejných pracovníkov, ktorí mu mohli podať spoľahlivé informácie.

Na zasadnutí dočasnej miestnej správnej komisie v r. 1949 bolo prejednávané a schválené prevzatie niektorých podnikov bývalých kompromitovaných osôb, ktorým boli podniky skonfiškované v prospech štátu. Jednalo sa o Pivovar, Drevosklad a pila V. Halegra & Ing.

Blöchla, ďalej hotel Jeleň bývalého majiteľa nemca Františka Ernsta a iné.

Zrušením národnej správy dňa 19. apríla 1949 v hoteli Jeleň bol zriadený prvý komunálny podnik obce Hlohovec, ktorý začal prevádzku dňa 1. mája 1949. Prvá časť budovy bola prenajatá (prízemie) Ústrednej národnej poisťovni v Bratislave od 3. júna 1949 za ročné nájomné 10 000 Kčs s podmienkou, že MNV prevedie adaptáciu prizemia, kde bolo zriadené ambulatórium. Veľké priestrané pivnice bývalého veľkoobchodu vína prevzali Slovenské vinárske závody na dobu 6 rokov, za ročné nájomné 30 000 Kčs. Tak pomaly prechádzali i v našom meste súkromné podniky do socialistického sektoru.

Už pri prvom zasadaní Dočasnej miestnej správnej komisie dňa 8. januára 1949 sa prítomní jednohlasne uzniesli na tom, že MNV v Hlohovci písomne požiada rímsko-katolícku cirkev o odovzdanie Špitálíka (inak menovaného starobinec resp. chudobinec) do správy obce Hlohovec, ktorá ho prevezme ako svoj majetok. Dôvodom toho bolo, že bývalý patronátny veľkostatok bývalého grófa Dr. Erdödy Vilema bol skonfiškovaný a starobinec stratil zdroj príjmov, ktoré i tak bývali obmedzené, nedostačujúce a cirkev tiež nemohla zabezpečiť financovanie. Neskôršie bol tento ústav premenovaný na terajší názov „Dom dôchodcov“.

Sviatok práce sa aj v tomto roku niesol v znamení mohutného nástupu robotníkov, roľníkov a pracujúcich ostatných zložiek obce Hlohovec, ktorí od včasných hodín prichádzali do nášho vyzdobeného mestečka. Májové manifestácie bývali v znamení boja za lepšiu budúcnosť veľkej väčšiny obyvateľstva pod zástavami socializmu za zlomenie moci kapitalistov a nastolenie diktatúry proletariátu. Dnes má už moc pevne v rukách robotnícka trieda. Odpoľudnia sa konal celookresný hasičský zjazd v Hlohovci, ktorý zapadal do programu prvomájových osláv. Bol zakúpený nový polievací voz s požiarnou striekačkou za 550 000 Kčs od firmy A. Stavek zo Žiliny.

Uznesením Dočasnej miestnej správnej komisie v Hlohovci zo dňa 12. marca 1949 bolo jednohlasne prijaté navrhnuté zriadenie Obcej knihnice, nad ktorou bol vymenovaný riadiaci orgán – knižničná komisia.

Stále rozširovanie mesta výstavbou nových domov a celých ulíc si vyžiadalo, aby vedúci činitelia obce uvažovali o zakúpení nového rozhlasového aparátu, pretože doterajší bol už starý, málo výkonný. Boli vyžiadané ponuky a národný podnik Technokov Bratislava obdržal objednávku na aparáturu o výkonnosti 450 W. Bolo potrebné rozšíriť rozhlasovú sieť.

V r. 1943 založená továreň Slovenské alkaloidy bola zameraná na výrobu morfínu a makovic. Ďalšie spracovanie sa neprevádzalo. Tachnologický postup získania alkaloidov z makovic bol zavedený pomocou maďarskej firmy na výrobu alkaloidov. Pracovalo tu na tri smeny asi 80 zamestnancov. 1. apríla 1945 bola továreň v dôsledku vojnových udalostí poškodená a neschopná ďalej prevádzky. Od 3. apríla 1945 začali práce na odstraňovaní trosiek z poškodenia a boli prevedené nutné opravy pre rýchle obnovenie prevádzky. Táto bola obnovená dňa 7. januára 1946 a to už ako v národnom podniku. K rozšíreniu činnosti tohto priemyselného odvetvia prispelo premiestnenie farmaceutického strojového zariadenia z malých českých závodov. Čoskoro sa tu vytvoril prvý exportný produkt z odvetvia chemicko-farmaceutickej výroby. Prvým zahraničným odberateľom bol SSSR. Koncom r. 1949 sa vyrábalo viac ako 60 preparátov v značnom rozsahu vo všetkých liekových formách. Do tejto továrne bola včlenená aj výroba frankovky „Alpy“, ktorú založil Ing. Zifčák a výrobňa bola na námestí.

Druhým najväčším producentom sa stal podnik Odeva. Jeho vznik sa datuje do obdobia predchádzajúceho režimu, keď náš občan Milan Felcán vymohol pre naše mesto vedľajší závod firmy „Sbor“, bratov Sborovitzov z Prostějova na Morave. Neskôr sa stal M. Felcán riaditeľom tohto závodu. Pôvodný závod bol umiestnený v bývalom Robotníckom dome na Radlinskej ulici. Keďže tento priestor nevyhovoval, začalo sa so stavbou nového terajšieho závodu pri železničnej stanici. Výstavba trvala do r. 1949, kedy 15.3.1949 sa začala prevádzka v jednej dielni asi s 90 ľuďmi. Postupne sa otvárali ďalšie dielne a koncom tohto roka závod zamestnával až do 700 ľudí. Riaditeľom bol s. Horváth z Trenčína. K novostavbe boli z prostriedkov obecného rozpočtu vybudované betónové chodníky po oboch stranách Štúrovej ulice.

K rozšíreniu doterajšieho pohrebiska prispelo zakúpenie pozemku vedľa cintorína od Olgy Žufovej z Liptovského Mikuláša za dohodnutú cenu 26 000 Kčs z obecnej pokladnice. Tým bolo hlohovské

pohrebisko rozšírené o 134 siah. Ďalej sa na správe obce dohodlo, že na cintorín zvaný Kalvária sa zavedie vodovod. Tento bude mať 3 výpustné ventily a siaha až do prostriedku pohrebiska. Na jeho stavbu sa spotrebovalo 500 b.m. pozinkovaných rúr, ktoré boli uhradené z výťažku akcie UNRA v rámci úpravy ulíc a námestia.

V tomto roku bol značne obohatený aj kaplnkový systém tunajšej Kalvárie viacerými stavbami kaplniek v počte 60, čím sa tunajší cintorín považuje za raritu, lebo týmto v takom rozsahu nevyvíkajú žiadne cintoríny na Slovensku. Pribudli gotické kaplnky najmä Kopaja, Pastorka, Sloboda a iné. Vedenie mesta uvažovalo aj o vybudovaní márnice – Domu smútku, ktorý chýbal. Zosnuli až do ich pochovania boli vystavovaní buď v kaplnke na námestí, v Špitáliku alebo doma.

V tomto období bol nedostatok bytov. Na dopyt občanov, hlavne príslušníkov II. odboja, boli po r. 1945 odpredané stavebné pozemky po rozparcelovaní týmto odbojárom. Niektoré, nachádzajúce sa v intraviláne obce patrili Obecnému školskému fondu v Hlohovci, obec ich v r. 1949 uhradila z utržených peňazí spomínanému fondu. Toto bol iba začiatok rozparcelovania pozemkov. Rastúci dopyt po bytoch dal kompetentným činiteľom impulz k revízii bytov, pretože mnohí občania mali voľné nadmerné byty, nechceli tieto prenajať tým, ktorí ich nutne potrebovali. Neustále bola zdôrazňovaná potreba výstavby tak verejných, ako aj individuálnych súkromných bytov v obci.

Pod brehom Svinnej Hory sa začala stavať nová ulica, ktorá smeruje kolmo na Podzámsku ulicu. Prvý rodinný dom si tu postavil staviteľ V. Štipák, neskôr J. Nemček, p. Vicena, a tak postupne vznikala nová ulica.

V tomto roku došlo z dôvodu veľkého počtu zamestnancov vo vojnovej správe k vládnemu opatreniu, podľa ktorého boli prebytoční zamestnanci uvoľňovaní zo štátnej správy. Z ONV ako aj iných úradov odišli niektorí zamestnanci do vybraných výrobných podnikov, kde sa prejavoval veľký nedostatok pracovných síl.

Po dlhé desaťročia sa prevádzalo u nás mletie obilovín v malých riečnych mlynoch na Váhu. Boli to mlyny, ktorých kolesá boli poháňané spodnou vodou. Pred prvou svetovou vojnou u nás na Váhu bolo až 17 takých mlynov na lacnú pohonnú energiu. Neskôr sa objavil Michalský mlyn na Pažiti a mlynov na Váhu ubudlo na polovicu. Podľa výpovedi bývalého mlynára Antona Hamerlu, dňa 30. marca 1945 vydalo veliteľstvo nemeckej posádky v Hlohovci rozkaz miestnym mlynárom, že do 14. hod. tohto dňa musia byť mlyny na Váhu odstránené, inak budú potopené. A. Hamerla a Michal Kopány navrátili diery v hajovoch mlynov a sami si ich v plytkej vode potopili. Nemci prišli, videli mlyny potopené, odišli nižšie, kde potopili 6 iných mlynov. Po prechode vojnových operácií A. Hamerla dal svoj mlyn do prevádzky, keďže voda upadla, diery v hajovoch zapchal, vodu z nich povylieval a mlyn bol schopný prevádzky. Tak zostali dva mlyny, neskôr pribudol aj tretí. Emil Julény svoj mlyn previezol pod Jalšové, kde ho zložil z člnov a postavil s mlecími strojmi k hradskej do Piešťan, kde dodnes na ňom šrotuje tunajší občan Paulovič. Druhý mlyn sa dostal do Sasinkova. Mlyny Kopányho a Hamerlu museli byť na príkaz správy regulácie Váhu rozobrané a z Váhu odstránené. Kopányho mlyn bol rozobraný v r. 1948 a Hamerlov v r. 1949, čím skončila éra mlynov na Váhu v Hlohovci.

Následkom predošlých režimov zanedbané slovenské kraje mali dohoniť české územia. Tak aj naša obec potrebovala veľmi veľa na investície, aby vyhovela požiadavkám moderného a pokrokového občana. Nové vedúce orgány navrhovali zaradiť do plánu výstavby už pre rok 1950 tieto investície: kanalizáciu v čiastke nákladov 10 miliónov, vodovod v hodnote 10 miliónov, radnicu za 8 miliónov, márnice-dom smútku za 1,5 milióna, očistné kúpele za 2 milióny, obecný činžiak za 5 miliónov a bitúnok za 3,5 milióna. Nebolo však isté, že budú môcť byť všetky uvedené stavby uskutočnené, lebo investičný náklad bol vysoký.

Správa mesta uvažovala o skrášlení mesta v rámci úpravy bývalého Štefánikovho, t.č. Gottwaldovho námestia. Okrem plánovaného parku bolo žiaduce postaviť pomník padlým občanom počas druhej svetovej vojny. Určené bolo miesto s podstavcom na Námestí pred hotelom Jeleň, ktoré bolo vybudované pre bývalý pomník gen. M.R. Štefánika. Túto sochu si však po oslobodení odviezli majitelia - občania zo Šurian. Dňa 28.10.1949 sa DMSK jednohlasne uzniesla na tom, že berie na vedomie utvorenie prípravného výboru pre postavenie pomníka padlým v Hlohovci.

Neskoršie bola zadaná objednávka sochy. Hlohovec má veľké námestie tvaru obdĺžnika, ktoré svojou priestranosťou bývalo od pradávna miestom zhromažďovania obyvateľov, či už cirkevných, občianskych, manifestačných alebo iných slávností. Poskytovalo dostatok miesta kupcom na bývalých jarmokoch. Využitie bolo na kupčenie iba niekoľko dní v roku. Od námestia sa však očakávalo viac. Priali sme si čistotu, úhľadnosť, parkovanie, odpočinkové lavičky, prispôsobiť ho námestiam väčších miest. Bývalo prachové, čo sa veľmi pociťovalo za sucha a vetra. Kúdoly prachu vírili nielen na námestí ale aj po uliciach mesta. Za týchto okolností, ako aj v dôsledku nedostatku zdravých bytov, obyvateľstvo trpelo na tuberkulózu, postihnutých bolo až 17 % občanov. K tomu nemálo prispeli i predošlé vojnové pomery.

V prvej polovici tohto roku sa na výzvu obyvateľstva rozhlasom dostavili k prvej etape úpravy námestia dvanásti sväzáci, ktorí sa s chuťou dali do práce. Neskôr sa k nim pridali aj iní občania, ktorí tu brigádnicke odpracovali veľa hodín. Mesto zakúpilo miešačku, v ktorej sa vyrábala cementová zmes na betónovanie chodníkov. Keďže pracovnej sily bolo stále treba, bolo požiadané riaditeľstvo Vážnice v Leopoldove o pridelenie pracovnej sily z radov väzňov. Denne dochádzali viacerí trestanci za asistencie dvoch dozorcov, ktorí tiež pomohli zmeniť tvárnosť doterajšieho námestia.

V auguste 1949 navštívil vtedajší prezident republiky letné prezidentské sídlo v Topoľčiankach, kde ho prišlo privítať veľa občanov z okolia. Aj z nášho mesta odišlo veľa občanov, aby osobne pozdravili nášho prvého robotníckeho prezidenta. Na spiatocnej ceste pred Nitrou došlo k veľkému nešťastiu, keď nákladné auto z továrne na sviečky (Kozmetika) prudko narazilo na ceste do stojaceho auta, pričom sa otvorili bočnice na aute a naši mladí občania spadli na vozovku, kde na nich súčasne nabehlo idúce osobné auto zo Šale. Toto cez nich prešlo a mnohých ťažko zranilo. Zranených odviezli do nitrianskej nemocnice, avšak už na ceste niektorí podľahli ťažkým zraneniam. Z Hlohovca a Petra zahynuli piati pracovníci Kozmetiky. Medzi nimi: Kubranský Michal, Dezider Bakay, Rusová, Majtanová. Okrem zahynutých bolo 35 zranených – ošetrovaných v nemocnici v Nitre. Pozostalým po mŕtvych udelil pán prezident peňažné dary.

V meste a v jeho okolí sa začali objavovať húsenice. Najviac napádali ovocné stromy, tieto zostali bez lístia, zničili celé sady, nedozreté ovocie opadalo na zem. Išlo o húsenicu priateľníka amerického. Žiadalo sa začať boj proti tomuto škodcovi v účinnej miere. V dôsledku toho boli vydané nariadenia, ktoré oboznamovali občanov s prostriedkami, ktorými je možné húsenice ničiť. Bolo potrebné prevádzať kontrolu porastu a napadnuté vetvičky odlamovať, opaľovať, resp. postrekovať chemickým roztokom.

Mnohí dosiaľ súkromní podnikatelia v povojnových rokoch dosahovali vysoké obraty, a tým aj zisky, z ktorých im finančná správa vyrubovala primerané dane. Po zámene peňazí v r. 1945 sa dostali peniaze na viazané vklady a mnohí podnikatelia nemohli svoje daňové podlžnosti vyrovnať a podali si žiadosti o odpisy daňových nedoplatkov. Finančný odbor rady Okresného národného výboru postupoval ich žiadosti na vyjadrenie MNV v Hlohovci, ktorý po zvážení situácie žiadosť buď zamietol, alebo odpustil 50 % nedoplatkov, resp. odpustil celú sumu nedoplatku.

Uznesením DMSK v Hlohovci zo dňa 9. decembra 1949 bolo rozhodnuté o zriadení komunálneho podniku v zmysle zákona č. 199/1948 Zb. ods. 1 § 7 zo dňa 20. decembra 1948 z podstaty uvedených v zakladajúcej listine. Predmetom podnikania má byť prevádzanie hostiteľských, výrobných a dopravných živností všetkého druhu.

Podľa matričných záznamov sa narodilo v r. 1949 239 detí. Zomrelo 105 ľudí a 22 bolo vyhlásených za mŕtvych. Uzavretých bolo 95 sobášov, z toho 7 cirkevných. Predsedom MNV bol Pavol Moravanský.

Rok 1950

Uznesením Dočasnej miestnej správnej komisie v Hlohovci z 13. januára 1950 bolo schválené zriadenie Hospodársko-stavebného kombinátu, komunálny podnik so sídlom v Hlohovci s účinnosťou pre celý okres. Predmetom podnikania bolo prevádzanie stavieb všetkého druhu, obstarávanie plánov, projektov, rozpočtov a kalkulácií, výroba stavebných hmôt a cementového

tovaru, dolovanie kameňa, piesku, štrku a pod., prevádzanie pomocných živností: tesárskej, studniarskej, sklenárskej, kachliarstva, zámočníctva a pod. Podnik bol veľmi nápomocný pri výstavbe nášho mesta.

V minulom roku Povereníctvo výživy zrušilo trhovnicke živnosti, keďže za výlučného distribútora zeleniny a ovocia na Slovensku bolo ustanovené Družstvo pre hospodárenie pôdohospodárskymi výrobkami v Bratislave. V dôsledku toho bol MNV v Hlohovci upovedomený Okresným národným výborom, aby sa vo veľkej miere vyskytujúci drobní trhovníci v obci upovedomili a svoje obchody postupne likvidovali za účelom pozvoľného prechodu súkromného sektora do socialistického i v tomto odvetví.

V intenciách pokynov KNV v Nitre vypracovala DMSK v Hlohovci dňa 21. januára 1950 zoznam čestných záväzkov na počesť IX. zjazdu KSS, ktoré zneli nasledovne:

- preberú sa urbárske majetky pre JRD, ktoré malo byť v tomto roku v Hlohovci založené,
- pri cestách a na priestoroch mesta budú vysadené okresné stromky s nákladom 18 000 Kčs,
- úplne sa využijú skladované umelé hnojivá,
- budú pomenované ďalšie ulice ako aj námestie menami významných osôb v ČSR ako aj v SSSR,
- bude sa pokračovať na úprave námestia,
- zriadi sa kombinát,
- získa sa nová sobášna miestnosť,
- a iné.

Nariadením ONV bol MNV v Hlohovci vyzvaný, aby previedol prípravné práce na výkup cirkevných majetkov. Za týmto účelom bola vytvorená roľnícka komisia, ktorá v zmysle zákona 46/48 Ob. mala prevádzať odpredaj majetkov cirkvi v obci Hlohovec. Vyvlastňovanie bolo zdôvodňované tým, že cirkevní funkcionári sú platení štátom a opravy aj udržiavanie kostolov sú zabezpečené štátom.

Pri plánovaní výstavby verejných budov sa bralo na vedomie okrem iného, aj postavenie novej budovy ľudového súdu, ktorému terajšia budova nevyhovovala. Keďže výstavba bola odkladaná, muselo sa pristúpiť k renovácii starej budovy, aby aj naďalej mohla slúžiť svojmu účelu. Budova ľudového súdu vyžadovala opravy vonkajšej a vnútornej omietky a najmä strechy. MNV uznal ako majiteľ nutnosť opráv. Renovácia bola zadaná Stavebnému podniku.

V tomto roku prišlo k úprave poľných studienok, pretože mnohé boli veľmi znečistené a zanedbané. V snahe zamedziť chorobám vyhovela DMSK naliehavým požiadavkám občanov a poľné studienky boli opravené. Mnohé dostali betónové hate a boli pokryté cementovými poklopmi, na ktorých boli ručné pumpy. Okrem toho boli v chotári upravené aj cesty, každý majiteľ bol povinný previesť úpravu cesty pri svojich roľiach. Väčšie opravy boli prevedené spoločne.

Dňa 1. apríla 1950 zasadala posledný raz DMSK. Na návrh Okresného akčného výboru v Hlohovci bol ustanovený pre obec Hlohovec MNV pozostávajúci z 36 riadnych a 12 náhradných členov. Dňa 14. apríla 1950 zasadal po prvý krát nový MNV. Všetci jeho členovia zložili predpísaný sľub.

Oslavy Sviatku práce sa začali 30. apríla, kedy bola na námestí usporiadaná akadémia na tribúne pred Štátnou sporiteľňou. Na druhý deň, 1. mája vyzdobené mesto nadobudlo úplne iný vzhľad. Už od včasných ranných hodín sa hrnuli zástupy ľudí, povozy, automobily do obce. Všade bolo veľa rozjasnených tvárí pracujúcich občanov. Zraz bol na Nádraží. O 9. hodine sa začal sprievod, ktorý smeroval na námestie po Stalinovej ulici. Sprievod pozostával z veľkého počtu pracujúcich občanov a početne bola zastúpená aj mládež. Za hudobného sprievodu boli prevolávané heslá na slávu socialistickým predstaviteľom ako našim, tak aj zo spriatelovaných štátov. Desiatitisícový Hlohovec sa zúčastnil tohto spievodu. Odhadovaný počet účastníkov na námestí bol do 17 000 ľudí. Sprievod trval 1 a pol hodiny. Budovy mali na stenách obrazy štátnikov, znaky, emblémy, vlajky, vence a iné okrasy. Po skončení spievodu boli zahraté štátne hymny a zástupca KNV spolu so zástupcami našich úradov vo svojich prednesoch vyhodnocovali výsledky nášho budovateľského a mierového úsilia.

Historický monument zámok pod Šiancom, ktorého poslednými majiteľmi boli Erdödyovci,

bol v roku 1945 skonfiškovaný štátom. Po dobytí Hlohovca bola vyhnaná nemecká strážna posádka a zámok i s príslušnými objektami prevzala ČA, ktorá ho používala ako vojenskú nemocnicu. V ďalšom roku bol zámok uvoľnený pre Štátny detský domov. V roku 1948 bol v zostávajúcich voľných priestoroch umiestnený Ústav pre výskum mládeže duševne úchylnej, jediný tohto druhu na Slovensku. Boli sem posielané deti zo všetkých detských domovov Slovenska. Testami sa zisťovalo, aké povolanie je pre tieto deti vhodné. V roku 1949 bol výskumný ústav preložený do Bratislavy, celý zámok obývali už iba mladiství. Vo vedľajších budovách pri zámku boli v r. 1950 zriadené dielne. Detský domov bol premiestnený a na zámku bol Štátny ústav pre mladistvých (od 14 do 18 rokov).

V druhej polovici mesiaca február 1950 kontrolné orgány objavili v tajnej pivnici v Hlohovci na Ulici národného povstania v dome bývalého veľkoobchodníka s vínom a majiteľa produkčnej pestiteľskej pálenice Františka Belžika veľké množstvo destilátov a hroznového vína. Liehoviny a víno v hodnote niekoľko stotisíc boli skonfiškované, majiteľ bol postavený pred súd. Našli sa aj príbory z drahých kovov, údajne pochádzajúce zo zámku, ktorý v minulosti František Belžik spravoval. Menovaný bol odsúdený na 3 a pol roka odňatia slobody a dostal peňažnú pokutu.

Obežníkom Okresného národného výboru bol MNV v Hlohovci vyrozumený, že štátna osvetová činnosť podľa smerníc v mestách nad 2 000 obyvateľov prechádza do pôsobnosti MNV, ktorý je povinný si sám zriadiť miestnu osvetovú komisiu.

V týchto časoch sa prejavoval v celom štáte veľký nedostatok pracovných síl v každom odbore. Vládou započaté budovanie malo urýchlene rozvinúť všetok priemysel a vybudovať množstvo nových objektov. Pri MNV bola zriadená náborová komisia, povolávané do zamestnania boli ženy z domácností.

Budova Špitáľka, terajšieho domu dôchodcov, si vyžadovala opravy stien, múrov a strechy. Majiteľ budovy, ktorým bol MNV rozhodol o renovácii. Poverenictvo práce a sociálnej starostlivosti poskytlo na to subvenciu v sume 10 000 Kčs. Opravu previedol Stavebný kombinát v Hlohovci.

Až do oslobodenia bolo v našom meste 21 hostincov, ktorých počet sa postupne znižoval až na 9. Doba prevádzok hostincov bola upravená a zostávajúce hostince sa zameriavali hlavne na poskytovanie studených jedál, predaj tabakových výrobkov a občerstvenie nápojmi. Teplé jedlá poskytoval hotel Jeleň a Kaviareň na námestí. Týmito opatreniami sa sledovalo aj odalkoholizovanie obyvateľstva. Do miestností zrušených hostincov boli umiestnené verejnoprospešné organizácie.

Boli premenované ďalšie ulice Legionárska na Partizánsku ulicu, Löwenthalová na Závalie, neskoršie Štefánikovo námestie na Gottwaldovo námestie, Šišková ulica na kapitána Nálepku.

Za účelom uľahčenia zberu obilia bol v našom chotári vytvorený plán žatevných a mlátobných prác. Obyvateľstvo bolo o pláne vyrozumené miestnym rozhlasom a na porade v kine Úsmev. Bolo odporúčané skupinové spoločné mlátenie, čím sa urýchlil zber. Boli organizované dobrovoľné brigády. Žiadalo sa, aby prvé vymlátené obilie išlo štátu pre potrebu verejného zásobovania.

V zmysle reorganizácie MNV boli preložené na iné pôsobiská všetci bývalí notári tj. vedúci úradov.

U nás zriadený spolok pre povznesenie včelárstva a ovocinárstva vyvíjal v týchto časoch aktívnu činnosť. Naše ovocné stromy boli napadnuté dosiaľ málo známymi škodcami ako priastevník americký a pásavka zemiaková. Rozšíreniu pásavky zamedzovali včasné prieskumy zemiakových porastov, v čom boli nápomocní žiaci zo škôl.

Keďže práce bolo dost, majitelia a prenajímatelia pôdy horšieho zloženia sa snažili nájsť si inú prácu, čoho výsledkom bolo zníženie poľnohospodárskej (ako rastlinnej, tak aj živočíšnej) výroby. Terajší MNV sa snažil zamedzovať týmto vplyvom prostredníctvom upozornení, apelácií, kontrolou obrobenosti pôdy i prísnejšími opatreniami.

Postupne prechádzali živnosti súkromníkov v celom štáte do socialistického sektoru.

Františkáni boli premiestnení z kláštora do Sv. Beňadiku. V kláštore bolo dočasne umiestnené Okresné vojenské veliteľstvo.

Dňa 4. novembra sa oslavovalo 33. výročie Veľkej októbrovej socialistickej revolúcie. Pri tejto príležitosti sa uskutočnilo slávnostné zasadnutie MNV.

Dňa 12. novembra 1950 na návrh predsedu MNV v Hlohovci sa plénom MNV uznieslo všetkými prítomnými hlasmi na tom, že manifestačne vstupujú za členov JRD v Hlohovci. Na nasledujúcej schôdzi roľníkov im bolo oznámené, že prípravný výbor je založený a boli im vysvetlené výhody členstva v JRD. Mechanizácia mala roľníkov odbremeniť od driny, družstvo bude mať rôzne zľavy, prednostné pridelovanie umelých hnojív, sadív, osív, krmív a pod. Roľníci však ešte stále váhali.

V januári 1950 bol podnik Slovenské alkaloidy premenovaný na národný podnik Slovakofarma. Farmaceutické špeciality vyrábané v tomto závode sa používali vo všetkých odvetviach medikamentnej terapie (liečby). Prvé obdobie rozmachu farmaceutického priemyslu na Slovensku je charakteristické tým, že celá investičná činnosť tohto odvetvia je koncentrovaná prevažne do hlohovského závodu. Závod sa stále rozširoval. Musela byť zvýšená kapacita studien, keďže bolo treba viacej vody. Studňa bola teda prehĺbená, čím sa dosiahlo požadované množstvo vody, následkom ale bola strata vody v okolitých studniach súkromných domov. Podobný dopad malo aj prehĺbenie studne v n.p. Kozmetika.

V tomto roku bol zhotovený projekt na stavbu príjazdovej cesty – asfaltky do n.p. Slovakofarma. Výstavbou tejto cesty zanikla zlá, blatistá cesta pri železničnej stanici.

Výstavba kanalizácie v meste bola zastavená. Na ďalšiu časť nebol vypracovaný projekt a teda nebolo možné ani žiadať o úver. V dôsledku pozastavenia prác sa na mnohých miestach kanalizácia zanesla a bolo potrebné jej vyčistenie.

Pokračovalo sa na úprave námestia v rámci akcie skrášľovania nášho mesta. Opracovávanie kameňa prevádzali väzni z Nápravného ústavu pre mužov v Leopoldove a tiež zamestnanci hlohovských závodov. Premiestnili sa benzínové pumpy, socha Trojička (asi o 5 m západne od pôvodného miesta). Vybuodovali sa prvé verejné záchody, autobusová čakáreň, vodomet v parku, na námestí boli umiestnené lavičky. Boli zriadené skleníky za účelom dopestovania kvetín neskôr vysadených v obci. Hlohovec sa zbavil svojej povesti zaprášenej dediny. Ulice nadobúdali tak isto novú tvár, čiastočne bola budovaná kanalizácia, boli uložené obrubníky a štrk pre nové chodníky a generálne opravy všetkých uličných studní. Dokončila sa rozhlasová sieť, rozšírila sa elektrická sieť aj do novovybudovaných ulíc, hlavne smerom k Nádražiu a Kamennej Hore. Hlohovec mal v tomto roku novú sobášnu miestnosť v budove MNV, zriadila sa poradňa pre matky a kojencov, poradňa pre tuberkulózne liečenie a preventívne opatrenia. Boli založené zdravotné kartotéky, z verejných a závodných studní sa brali vzorky, závadná voda bola chlórovaná a dezinfikovaná. Prešetrili sa aj útulky detí.

V tomto roku sa v Hlohovci narodilo 201 živých detí – chlapcov 109 a dievčat 92. Zomrelo 41 mužov a 51 žien. Uzavretých bolo 87 manželstiev, bolo 27 zasadaní rady a 6 zasadaní pléna MNV.

Začala byť prevádzkovaná preprava občanov v okrese Hlohovec národným podnikom Československou automobilovou dopravou. Podnik sídlil spočiatku na Šulekovej ulici a mal k dispozícii jeden autobus pridelený na linku Hlohovec – Horné Otrokovce. ČSAD mala k dispozícii 10 nákladných automobilov. Bol položený základ pre spojenie okresného mesta s 34 obcami, čím sa aj pracovná sila stala dostupnejšou a závody sa mohli ďalej rozširovať.

Na základe uznesenia rady MNV z 11. augusta bola podaná žiadosť na Povereníctvo vnútra v Bratislave, aby bol obci priznaný štatút mesta.

Rok 1951

Začiatkom roka bolo prevedené úradné sčítanie domácich zvierat, podľa ktorého bolo v obci spísaných 239 kráv, hoci plánovaných bolo k 1. januáru 1951 290 kusov dojníc. Ostatného hovädzieho dobytku malo byť podľa plánu 900 kusov a podľa súpisu bolo iba 282 kusov. Predpis bravčového mäsa na mesiac január činil 4 720 kg a v skutočnosti odovzdaného bolo len 3 731 kg. Predpis dodávky mlieka na mesiac január bol 6 035 litrov a dodané bolo pre verejné zásobovanie

iba 3 476 litrov. Predpisy neboli splnené ani pri vajciach. V ostatných mesiacoch bolo tomu podobne. Mnohí roľníci produkty speňažovali za vyššie ceny na voľnom trhu.

V Hlohovci v tomto roku zostávalo ešte 10 domov poškodených prechodom fronty počas II. svetovej vojny. Majitelia tvrdili, že nemajú potrebný stavebný materiál a je nedostatok murárov. Murári boli v tejto dobe veľmi žiadaní, pretože štát aj súkromníci mnoho stavali. Niektorí murári zarábali až 18 000 Kčs mesačne. V minulom roku začala stavať rodinné domy aj Slovakofarma, ktoré boli v tomto roku dokončené. Bytová kríza sa napriek tomu zväčšovala. Mnohí majitelia mali byty, ktoré nechceli prenajať, keďže sa im zdala výška nájomného nízka. Boli utvorené bytové komisie, ktorých povinnosťou bolo preskúmať niektoré pravdepodobne voľné, alebo iba z časti obývané byty.

V roku 1891 postavená židovská modlitebňa bola za predošlého režimu zabratá Hlinkovou gardou. Neskôršie synagógu prevzala nemecká armáda a ustajnila tam kone. Lavice boli povyhadzované, polámané a spálené. Po oslobodení židovská náboženská obec modlitebňu neopravila, ba ani nejavila o ňu záujem. Preto požiadala nová továreň n.p. Odeva o pridelenie tejto budovy na sklady látok a šatstva, pretože výroba sa zväčšovala a doterajšie skladové priestory neboli postačujúce, navyše boli roztrúsené po celom meste, čo bolo tiež na úkor obytných bytov. KNV budovu Odevy vydal na prechodnú dobu, kým si nevybuduje potrebné priestory.

Na žiadosť riaditeľstva št. Gymnázia v Hlohovci bola prevedená oprava budovy (komínov, strechy, odkvapových rúr, oplotenia dvora, vodovodných rúr a iné) z rozpočtu výdavkov obce Hlohovec.

Dňa 19. marca dokončili revízne orgány KNV v Nitre inštruktážnu kontrolu. Pri prejednávaní výsledkov kontroly boli vytknuté nedostatky administratívneho rázu. Kontrola bola zameraná na činnosť referentov a jej usmernenie. Najväčším vytknutým nedostatkom bola skutočnosť, že Hlohovec nemá dosiaľ založené JRD, na čom nesie vinu hlavne pôdohospodársky referát.

ONV – pôdohospodársky referát v Hlohovci požiadal MNV, aby vymenoval vhodné osoby na funkciu agronóma a zootechnika. Na základe tejto požiadavky bol vydaný menovací dekrét agronóma Jánovi Kvantovi a za zootechnika bol určený Michal Štanda z Hlohovca. Bola vymenovaná aj mäsová komisia z radov spotrebiteľov, ktorá prevádzkala kontrolu mäsa. Kontroly mali zamedziť predražovaniu mäsa a pod.

Cintorínske poplatky vyberal buď miestny farár, alebo súkromný majiteľ pohrebneho ústavu Ferdinand Nitran. Uznesením rady MNV bolo vyberanie týchto poplatkov zverené výlučne Host. a hospodárskemu kombinátu obce Hlohovec.

V tomto čase došlo k výmene knihovníkov. Osvetový referent dostal úlohu, aby s novým knihovníkom previedli výber bezzávadných kníh a z rozpočtu MNV zakúpili do obecnej knihovne knihy pokrokových spisovateľov.

V dňoch od 5. do 16. júla 1951 prebiehala v našej obci podpisová akcia za posilnenie mieroveho hnutia pre celoštátnu mierovú kampaň. Závody, podniky a úrady už od 26. mája propagovali na svojich pôsobiskách význam tohto hnutia pre udržanie svetového mieru. Boli navštevované všetky domy a ich obyvatelia boli informovaní o význame mierovej akcie.

Dňa 29. mája 1951 o 19.00 večer bolo slávnostné zasadnutie rady MNV pri príležitosti 30. výročia založenia KSČ.

Rada MNV sa zapodievala otázkou pripojenia obce Sv. Peter k mestu Hlohovec. Rozloha obce bola 1 313 ha a Hlohovec mal 3 317 ha. Podľa posledného sčítania mal Hlohovec 9 160 obyvateľov a Sv. Peter 860 obyvateľov. Dôvodom pripojenia bola bezprostredná blízkosť, prakticky sa jednalo o jeden celok. Sv. Peter sa k Hlohovcu pričlenil k 1. januáru 1953.

Povestný Mladý Háj ležiaci juhovýchodne asi 3 km od Hlohovca bol ešte za prvej republiky vyklčovaný za účelom získania roľ, ale tieto boli ťažko dostupné, terén bol kopcovitý, bezvodný, hnojenie bolo obtiažne. Z týchto dôvodov navrhol ONV – pôdohospodársky referát rade MNV v Hlohovci opätovné zalesnenie úseku, ktoré bolo 14. decembra na zasadnutí MNV schválené.

Požiare sa vyskytovali menej často ako v minulosti, nakoľko bezpečnostné opatrenia boli účinnejšie, 98 % striech bolo už z nehorľavých materiálov. Preto sa na požiarnictvo akosi

pozabudlo a stalo sa, že ak prišlo k požiaru, nebolo mužov ani k obsluhu hasičského voza. Z tohto dôvodu sa MNV uznieslo na tom, že Hlohovec musí mať aspoň troch platených hasičov.

Za futbalovým ihriskom od Váhu po Zábranie bolo miesto vyhradené pre veľký športový štadión mesta Hlohovec. Keďže v tomto mieste bol postavený železný stožiar vysokého napätia, rada MNV požiadala podnikového riaditeľa Západoslovenských elektrární o preloženie stožiaru na iné miesto. So samotnou stavbou sa malo začať, keď budú peniaze.

V tomto roku bolo po prvý krát v dejinách mesta prevedené umelé osemeňovanie kráv a jalovic, čo malo znížiť potrebu prechovávanía plemenných býkov v obci, s čím boli spojené mnohé ťažkosti. Roľníci sa zo začiatku tomuto spôsobu posmievali, ale úspechy sa dostavili.

Mesto bolo storočia zásobované iba vodou z miestnych studní. Ešte pred dvadsiatimi rokmi to boli studne s dreveným valcom. Na niektorých miestach bolo obtiažne studne vykopať, čerpanie bolo namáhavé a pomalé, studne mali často poruchy. Čiastočné zlepšenie neskôr priniesli studne kolesové-železné. Prvá zelektrizovaná studňa bola v Hollého ulici už za predošlej republiky. Z tejto sa brala voda do hasičských vozov, nebolo ju možné používať pre súkromné účely. Po oslobodení bolo už viacero studní s elektrickým pohonom. Aj pri týchto čerpadlách však prichádzalo k častým poruchám. Všetky nevýhody mal odstrániť vodovod. Jeho prvá časť bola vybudovaná v tomto roku na bývalej Jarmočnej ulici t.č. ulici 29. augusta. Výstavba prvého vodovodu bola prevedená dobrovoľnými brigádami občanov. Plánovalo sa postupné dobudovanie vodovodu.

Veľká potreba uhlia mala za následok zvýšenie ťažby a prejavil sa nedostatok pracovných síl. Nábor do baní sa stal celoštátnou akciou, aj od našej obce bolo požadované získať aspoň 20 pracovných síl. Okrem toho sme mali poskytnúť 10 pracovných síl pre hutný kombinát v Košiciach. Uvedené počty sa nepodarilo úplne naplniť.

Organizovaná bola ďalšia etapa skrášľovacích a verejnoprospešných prác v Hlohovci, vďaka ktorým sa zmenil výzor mnohých ulíc. Uskutočnené boli posledné práce na námestí, pokračovalo sa v budovaní ďalšej časti kanalizácie pred Ľudovým súdom. Obec žiadala o povolenie výstavby 30 bytových jednotiek, táto žiadosť však bola zamietnutá.

V tomto roku započala úprava ľavej strany rieky Váh, v rámci ktorej mala byť vybudovaná vysoká škarpa od Sv. Petra až k starej škarpe pri Zámočkej záhrade. Stará kamenná hrádza tiahla od vjazdu cesty z Hollého ulice k nábrežiu, t.j. od domu Júliusa Ivanoviča až k dolnému mostu. Nová hrádza sa mala na ňu napojiť. V tomto roku bola vybudovaná iba časť od bitúnku k Sv. Petru. Vystavanie hrádze v uvedenom rozsahu zabezpečilo miesto proti povodňam, a tiež upravilo celé nábrežie po stránke estetickej.

Pripomínala sa slabá starostlivosť o zaktivizovanie telovýchovy. V radoch mládeže bolo málo porozumenia, v dôsledku čoho sa žiadalo zainteresovať záujmové organizácie ako napr. Telocvičná jednota Sokol. Pýchou mesta bol Kolektív hádzanej, ktorý súťažil v prvej lige. Najlepšie hlohovské futbalové mužstvo patrilo tak ako Kolektív hádzanej k n.p. Odeva a reprezentovalo v kraji naše meno. Závodný klub Odeva mal aj divadelný súbor.

Poradne pre matky a deti boli stále viac navštevované. Konali sa zdravotné prehliadky v závodoch, v školách, prevádzali sa očkovania detí proti záškrtu, kiahňam a tuberkulóze. Propagovala sa akcia darovania krvi, boj proti alkoholu, školili sa dobrovoľné sestry, samaritáni za spolupráce armády na Soroši pod lekárskeym dozorom. Zdravotnej kontrole boli podrobení aj pracovníci v potravinárstve. Závodny, predajne, pekárne a školy podstúpili hygienické kontroly. Uvažovalo sa nad zriadením detských jasiel.

K zmierneniu bytovej krízy prispelo odovzdanie prvého obecného činžiaku, ktorého projekt bol vyhotovený ešte v minulom roku. Vyhliadnuté boli pozemky pre ďalšiu stavbu, a to pod hlohovskými záhradami, na nábřeží Váhu, kde bol postavený aj činžiak továrne Slovakofarma. Vyhotovený bol geometrický, polohopisný a výškový plán.

Materská škola sídliaca na Podzámskej ulici v budove rímsko-katolíckej cirkvi (bývalá stará fara) požiadala o rozšírenie. Mala k dispozícii iba jednu triedu. Časť budovy zaberá súkromný živnostník – stolár, ktorý svoju dielňu zlikvidoval, čím sa škôlka mohla rozšíriť.

V roku 1951 bolo podľa úradných záznamov matriky uzavretých 104 manželstiev. Narodilo sa 223 detí, zomrelo 86 ľudí. Rada MNV zasadala 31 krát a plénum 7 krát. V jarnom období boli

mrazy, ktoré poškodili úrodu hrozna. Obyvateľstvo Hlohovca bolo lepšie zásobované ako v minulom roku napriek tomu, že občania dodávky neplnili v požadovanej miere.